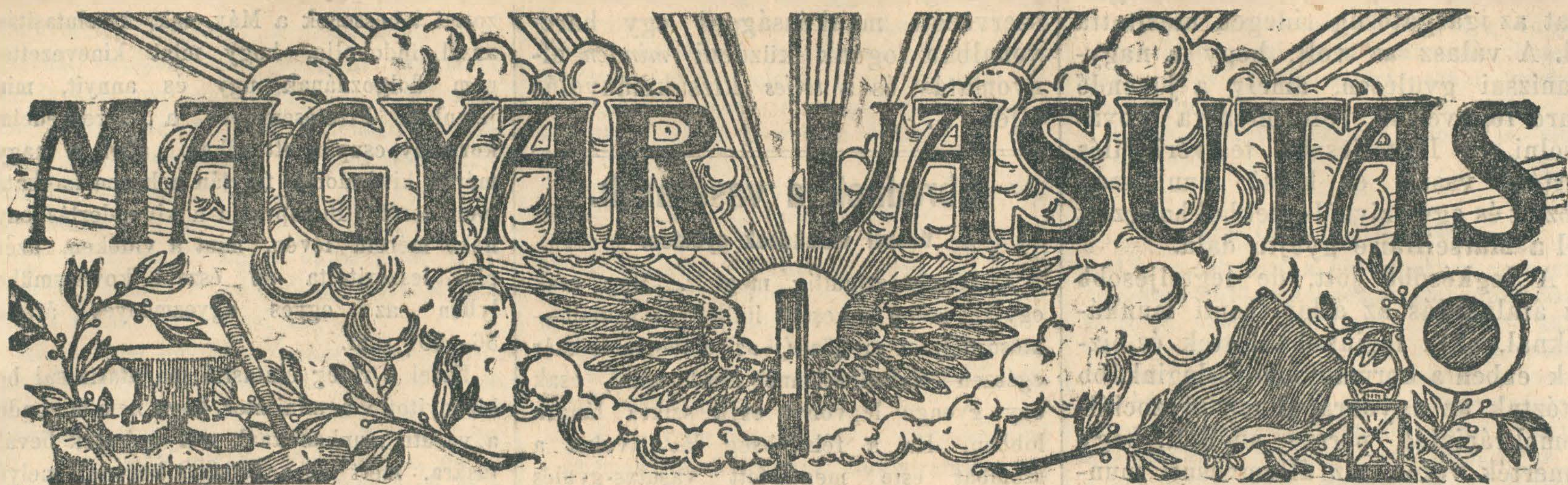

A VASUTI MUNKÁSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VII., Rottenbiller-utca 1. sz., I. em. 10.,
ahová minden levél és küldemény címzendő.

Megjelenik
minden héten
pénteken.

Előfizetési árak:
Egy hóra — — — 40 (—,80 kor.) | Félévre — — — 2,40 (4,80 kor.)
Negyedévre — — — 1,20 (2,40 „) | Egyes szám — — — 10 (—,20 „
A Szövetség tagjai díjtalanul kapják.

Felhívás

az ország vasuti munkásaihoz!

Munkástársak!

A kereskedelmi miniszternek az emlékiratunkra adott válasza nem maradhat felelet nélkül a mi részünkről sem. Egy, egyetlen követelésünket sem teljesítette, nagy nyomorúságunkat nem enyhítette, az ígért általános fizetésrendezésből éppen a munkásokat rekesztette ki, a véglegesítésről hallani sem akar és még ígéretet sem tesz a munkaviszonyok javítására. A hirhedt vasutas-ankétból pedig két kiküldöttünket kizaklatták, hogy tanuk nélkül és ellenőrizetlenül hajthassák végre az összes vasutasok guzsbakötését.

Ha ezt szó nélkül tűrjük, megérdemljük sorsunkat. Ha most erélyesen nem lépünk sikra, el lehetünk rá készülve és magunk leszünk az okozói, ha még rosszabb lesz helyzetünk, ahelyett, hogy elérnénk a magunk elé tűzött célt.

Ha valaha, úgy most van szükség arra, hogy hangosan és erélyesen jelentse ki a vasuti munkásság, hogy tántoríthatatlanul megmarad igazságos követelései mellett, amelyeket szüntelen harccal, ha kell, a legnagyobb áldozatok árán, de győzelemre akarunk és fogunk vinni.

A vasuti munkásság nyilvánosan mond véleményt a legutóbbi időben történtek felett.

Evégből a következő helyeken lesz a legközelebbi időben

nyilvános vasuti munkásgyűlés,

ezzel a napirenddel:

1. A kereskedelmi miniszter válasza szövetségünk emlékiratára.

2. A vasutas-ankét.

Arad. Vasárnap, e hó 10-én, délután 3 órakor a Munkásotthonban.

Debrecen. Vasárnap, e hó 10-én, délután 2 órakor, az Otthon-kávéház dísztermében, Sas-utca 2. szám alatt.

Érsekújvár. Szombaton, e hó 9-én, este 7 órakor, az Arany oroszlanhoz címzett szálló nagytermében.

Kaposvár. 9-én, esti 7 órakor, a Báránny-vendéglőben.

Kolozsvár. Vasárnap, e hó 10-én, délután 3 órakor, a Tornavivóda helyiségében.

Miskolc. E hó 17-én egy később megállapítandó helyen.

Nagybecskerek. Vasárnap, e hónap 10-én, délután 3 órakor, az Aradácsi-utón levő Schäffer-féle vendéglőben.

Piski. Március 15-én. Március-ünnepélyvel egybekötve.

Szolnok. Vasárnap, e hó 10-én, délután 3 órakor, a Japán-kávéházban.

Szombathely. Vasárnap, e hó 10-én délután 4 órakor, a Pohs-féle Deák-parki vendéglőben.

Szeged. 10-én, vasárnap délután 3 órakor, a Japán-kávéházban.

Temesvár. Vasárnap, e hó 10-én, délután fél 3 órakor, a Tigris-féle vendéglőben (Józsefváros).

Legfontosabb érdeke és becsületbeli kötelessége minden vasuti munkásnak, hogy ahol gyűlés lesz, ott feltétlenül megjelenjen. Aki a gyűlésről távol marad, az saját magát károsítja és összes társait elárulja.

Föl a harcra, testvérek!

Üdvözlettel

a vasuti munkások országos
szervező bizottsága.

A nagy átalakulás.

A vasuti munkásság lelki világában nagy átalakulásnak vagyunk tanui. Nagy és horderejében szinte kiszámíthatatlan átalakulásnak, amely még bennünket is örömmel, meglepetéssel tölt el, akik pedig elejétől fogva szeretettel kísértük a vasuti munkások szervezkedését és gondos figyelemmel voltunk a szervezkedés fejlődésének minden egyes mozzanata iránt.

Vegyük sorra az utolsó hónapok eseményeit. Kitetszik belőlük olyan világosan, hogy a vak is látja ezt a nagy átalakulást. Még három esztendővel ezelőtt szerteforgácsolt, gondolat és eszme nélküli, némán szenvedő és némán tűrő tömeg volt a vasuti munkásság, amelynek panaszja úgy hangzott, mintha a föld sötét méhéből törnének elő a hangok.

Jött a szervezkedés megindítása, a „Magyar Vasutas” rögtörő munkája, néhány áldozatkész, bátor munkástársunk önfeláldozó tevékenysége. És kivirult a szervezetünk, mint a májusfa piros pünkösdi napján. Erős lett, terebélyes jótékony barátaink részére és félelmetes ellenségeink szemében.

A vívmányok egész sorozatát szervezte meg szervezetünk a vasuti munkásoknak, akik szeretettel csüngtek az összetartás gondolatán, de a szűk szolidaritás érzésén kívül valami összefoglaló, magasabb eszme nem kötötte össze a vasuti munkásokat.

Sőt volt rá eset, még pedig nem is régen, hogy egy politikai kérdés, amely teljesen távol esett a vasuti munkások szorosabb érdekkörétől, teljesen megbontotta a vasuti munkások szolidaritását és magát a szervezetüket is komolyan veszélyeztette.

Az összetartás *formája* megvolt, de a *tartalma* még hiányzott. A „Magyar Vasutas” köré csoportosult lapszervezet, később a Vasuti Munkások Országos Szövetsége megadták a hajlékot, amelyben egy hatalmas táborra tömörülhet a vasuti munkásság, de akiket a kényszer ebbe a hajlékba kergetett, azokat bizony csak a kényszerűség tartotta együtt és nem egy közös világfelfogás, nem a közös meggyőződés, nem az a tudat, hogy külön világ a munkások világa és külön világ a hatalmasok, gazdagok osztálya, amely a munkálkodó nép elnyomásán és kizsákmányolásán építi fel a maga uralmát.

De ez is megjött. A keserű tapasztalatok bizonyultak a vasuti munkások kiváló tanítómesterének. Gyors egymásutánban, szinte céltudatos sorrendben követték egymást az események, amelyek sok babonából ábrándították ki a vasuti munkásokat, felrázták a gondolat-tunyákat, megerősítették az ingadozókat és megtöltötték a közös meggyőződés acélos erejével, akik eddig csak külsőleg tartoztak egy táborba.

Itt volt elsőnek a villamos vasutasok sztrájkja. Bizva a nemzeti kormányba, vakon követve a nagynevű és nagyszakállu grófi politikust, hazafias dalokat énekelve, a nemzeti zászló alatt vonultak a szegény villamos vasutasok a harcba. Néhány nap kigyógyította őket. Látták, hogy a nemzeti kormány a dúsgazdag vállalatok pártján van, nagynevű vezérük becsapta, elárulta őket, a hazafias rendőrség pedig széjjelkergette őket a nemzeti zászlókat lengető sztrájkpanyaról. És a nemzetközi szociáldemokráciát éltetve, joggal a kabátjukon távozott a szerencsétlen, letiport sereg a harmezőről.

Azután jöttek déli vasutas test-

véreink. Igazságos, jogos kívánságait az igazgatóság ridegen utasította el. A válasz az volt, hogy a nagykanizsai gyűlésen, amely a jövőre harc fegyvereit volt hivatva követelni, a legteljesebb testvériesülés történt vasuti és külső munkásság között és egy szívből-lélekből hangzott fel a Marseillaise gyűjtő dala.

A legkésőbb jött, de legteljesebb az átalakulás az államvasuti munkásoknál, akik leginkább hittek és bíztak ebben a kormányban és leginkább irtóztak az agyonragalmazott szociáldemokráciától, persze anélkül, hogy ismerték volna. Az államvasuti munkások zöme hajlandó lett volna még egy esztendővel ezelőtt magát faltörő kos gyanánt felhasználtatni a saját munkástársai ellen.

Azóta kisült, hogy akár nemzeti, akár nemzetellenes a kormány, a munkások jogának egyformán ellensége mindakettő. És ha a kettő közül a munkásokkal szemben az egyik több jóakaratot és igazságérzetet árul el, hát éppenséggel nem a nemzeti kormány az. Maga Kossuth Ferenc pedig, a nemzet bálványa, a guny és üldözés ostromapásaival sujtott végig a vasuti munkásokon.

Az a rendelet, amelylyel a Máv. munkások emlékiratára válaszolt, a könyörtelenség és a furfang mesterműve. A nyomor kigunyolása, a szenvedések tetézése, az igazságérzet és emberiség csúffátétele volt az, amit a vasuti munkások jogos és szerény követeléseire Kossuth Lajos fia feleletül adott.

Jött azután az ankét-komédia. A legsúlyosabb és a legkegyetlenebb terheket a munkásokra rótták, a jogokból és előnyökből pedig kizárták őket. Mindennek tetejébe pedig a 45 000 vasuti munkás két bátor és szókimondó képviselőjével szemben olyan brutálisan hősködtek a vitézlő nagyurak, hogy két munkástársunk faképnél hagyta őket, mint szent Pál az oláhokat. Ellenben tanulságképpen odakiáltották az összes vasuti munkásoknak, hogy: *nem komédiázunk tovább, hanem szervezkedünk!*

Es milyen csodás visszhangra talált ez a felhívás. Budapest vasuti munkásai népes nagygyűlésen izzó lelkesedéssel mondták ki az osztálytudatos szervezkedést és a többi osztálytudatos munkásokhoz való csatlakozást.

A vidék pedig követi ezt a nemes példát. Már a legközelebbi napokban a legjelentékenyebb gócpontok vasuti munkásai nyilvános gyűlésén fognak hozzájárulni a budapestiek állásfoglalásához. A hatalmas, öntudattal teljes tábor rövidesen szilárd hadisorokban bontakozik ki és egész Magyarország munkásnépe, az egész művelt világ proletársága előtt büszkén fogja vallani:

— Megtértünk a felvilágosodás, céltudatosság, osztályérzet nagy, melegítő, harcra edző eszméjéhez. Testvérek vagyunk, társak a szenvedésben, társak a harcban. És erős hittel fogad-

juk meg, hogy az osztálytudatosan szervezett munkássággal egy harcvonalban fogunk küzdeni minden elnyomatás és a teljes kizsákmányolás ellen...

Ébrednek a vasutasok.

Vasuti munkások gyűlése.

A kehely színültig megtelt. Még csak egy-két esep a keserű italból és azután — kicsordul. A mellőzés, az elnyomatás már egészen elviselhetlenné kezd válni, csak egy gyenge légvonat és a szikra lángra lobban. Ha a többség látta volna a szombat este megtartott vasutas-gyűlés hangulatát, ha hallotta volna a jelen voltak közbeszólásait, akkor bizonyára tisztában volna azzal, hogy nem elkeseredett emberek hangoztatták itten üres fenyegetéseiket, hanem egy elszánt, mindenre kész hadsereg harci kiállást hallatott. Forrongó vulkán volt ez a gyűlés, amely hogy kitörjön, csupán rövid idő kérdése. Ma még a kereskedelmi kormányon áll, hogy ígérek helyett tettekkel ismerje el a munkásság jogos kívánalmait. De csak ma, mert holnap, úgy lehet, hogy a békefeltételeket a munkásság diktálja.

A Poós-féle vendéglő volt a március 2-iki nyilvános vasuti gyűlés színhelye. A hatalmas terem zsúfolásig tömve volt. Ember ember hátán tolongott már akkor is, midőn pont 7 órakor Fürst Dezső elvtárs a gyűlést az egybehívók nevében megnyitotta. Ajánlatára elnöknek Fellner Béla, jegyzőnek Antal Ferenc választották meg. Fellner Béla úgy a maga, mint jegyzőtársa nevében köszöni a beléjük helyezett bizalmat. Az országból mindenfelől felhangzó óhajnak engedtek az egybehívók akkor, midőn a mai gyűlésre a jelenlévőket meghívták.

Az ország szívében tartjuk az első vasutas-gyűlést, amely az emlékirat-válasszal és az egybehívott vasutas ankétal foglalkozik, de pár nap múlva szerte az országban lesznek vasutas gyűlések ugyanezzel a tárgysorozattal. A gyűlés napirendjének két pontját olyanok fogják előadni, akik erre a leghivatottabbak. Az emlékiratra adott válasz előadója Kiss Miklós elvtárs lesz, a vasutas ankétan történt eseményeket pedig Cservénka Miklós elvtárs fogja ismertetni. A gyűlést megnyitottnak jelenti ki és a szót átadja Kiss Miklós munkástársnak.

Kiss Miklós: A kereskedelemügyi miniszter azt mondja leiratában, hogy a munkásoknak nincs okuk panaszkodni a fizetés miatt. Hogy mennyire nincs a miniszternek igazsága, mutatja, hogy ily nagy számmal jelentek meg a gyűlésen, hogy gazdasági helyzetük jobbítását követeljék. A kereskedelemügyi miniszteriumban hamis statisztikát használnak, csak hogy úgy tűntessék fel, mintha a munkások napi keresete meghaladná a hat koronát. Konstatálja, hogy a válasz nem egyéb, mint hamis statisztikai adatok tömkelege. Nincs vasutas, aki oly szerencsés volna, hogy átlag hat korona napi keresettel bírna, amint ezt a kereskedelemügyi miniszter állítja. Sőt ellenkezőleg, nemcsak rosszul fizetik a Máv. alkalmazottakat, hanem még potyamunkát is végeztetnek velük. Bárha van egy legeslegújabb rendelet, melynek értelmében a raktári munkások tulorázása díjazandó, mégis 36 órai egyfolytában eltöltött szolgálati idő helyett csupán 24 órát megillető fizetést adnak. Az aradi üzletvezetőség területén 48 órai munkáért éppen felét fizetik a munkabérnek.

Elutasítja a miniszter a munkásság ama

kérelmét, hogy ők is kinevezett alkalmazottai lehessenek a Máv.-nak. Az elutasítást azzal indokolja, hogy mint kinevezettek nem dolgoznának úgy és annyit, mint jelenleg. Fizetésemelést a kereskedelmi kormány csupán ott adhat, „ahol a nagymérvű kivándorlás folytán nehezen kaphatni munkaerőt”. Budapest a kivándorlás enyhébb méretű lévén, mint a vidéken, azért pld. leszorította az északi kovácsműhelyben az egyes egyezményes árakat 36—50%-kal.

Ezzel a rideg elutasító magatartással bebizonyította a miniszter, hogy nem is gondol a vasuti munkásoknak tett ígérek bevéltására, mert az a 180.000 korona, melyet a bérjavításokra előirányzott, a mostoha helyzeten semmit sem javít. De nemcsak az ígérek bevéltása maradt el Kossuth Ferenc kormányra jutása után, hanem még az eddigi állapotokat is rosszabbították. A budapesti északi főműhely munkásainak bére ötven százalékkal csökkent az új rendszer idején.

A munkaviszonyok még rosszabbak a Máv.-nál, mint a magánvállalatoknál s ennek tetejébe még a szervezkedés szabadságát is jobban korlátozza a kormány, mint más bármilyen munkásszakmánál tehetik.

A munkaviszonyok javítása elől teljesen elzárkóznak, úgy, hogy a hangos ígérek bevéltása helyett még türehtetlenebbé tették a vasuti munkások helyzetét, mint ennek-előtte volt.

Szól még a műhelyek rossz egészségügyi állapotáról, amelyet a miniszter szintén nem tart orvosolhatónak, mert nincs reá „fedezet”. Az emlékirat-válasszal benne van ugyan milyen egészségügyi intézményeknek kellene lenni, de számos példával igazolja a tényleges állapotokat, amelyek szegényére válnának nemcsak egy 100 milliós haszonnal dolgozó vasúttársaságnak, de még a legutolsó vicinálisnak is, ahol különben még mindig több gondot fordítanak az alkalmazottak egészségére, mint a Máv.-nál. Beszéde végén arra az eredményre jut, hogy a kereskedelmi kormány gondolkodni tanította meg a vasutasokat. Mikor Kossuth Ferenc kormányra jutott, bíztak benne a vasutasok, azokban mind e mai napig nem tett értük semmit és amit tett, az is jognyirbálás volt. A vasutasok frázisokkal, ígérekkel, áltattással már jóllaktak.

A kereskedelemügyi miniszter elutasító válasza, melyet a munkások memorandumára adott, azután a fizetésrendezés elaltatására összehívott ankét és az ankétan történt basáskodások: a kormány elleni elkeseredést még jobban fokozták s a vasuti munkásság most már csakugyan megelégette a bolonditást.

A deputációzásnak, kérvényezésnek kell, hogy vége szakadjon. A vasutiak most már nem fognak kérni, de követelni. Ha Kossuth Ferenc azt hitte, hogy az elutasító válasszal megbolygatja a vasutasok harci sorait, akkor nagyon csalódott. Az utolsó két hét alatt Kossuth Ferenc elutasító válasza több tagot szerzett a szövetségnek, mint amennyit száz agitátor képes lett volna belépésre bírni.

Az elutasítás nem bontja meg a szervezett vasutasok sorait, sőt egyesíteni fogja őket a világ összes proletárjaival.

Percekig tartó taps után kezdhetette csak meg beszédét Cservénka Miklós.

A lapok hasábjain már eléggé ismerttetett

vasutas ankétel foglalkozik. Szerinte a tőke fegyverei, amelyeket a munkásság ellen használ, nemzetközies. A Máv. fegyverei, amelyeket munkásai ellen használ, speciálisan magyar: az ígéretés. Különösnek tartja, hogy bárha a miniszter a bizalmiférő-rendszert szükségtelennek tartja, mégis két vasutas munkást meghívtak az ankétra. Az igaz, hogy nem azért, hogy óhajaiknak helyt adjanak, hanem csupán, hogy port hintsenek a munkások szeméi közé.

Részletesen beszél az ankét eseményeiről. Igazolja úgy a maga, mint küldött társa eljárását. Tiltakozik, mintha ők az ankét tárgyalásait elhuzni akarták volna. Ez nem áll. Igaz, hogy gyakran felszólaltak, de az egyes pontok oly gyatrák, jograblók és a munkásságra nézve oly hátrányosak voltak, hogy kötelességük volt a felszólalás. Ezért nézték őket rossz szemmel az ankét urai. Bennük nem tekintették, hogy őket egy 20.000 tagot számláló, viruló szövetség közgyűlése küldte ki. Őket a zöld tanácskozó asztal mellett sem tekintették 20.000 vasutas szószólóinak, hanem ott is csak úgy beszéltek velük, mintha a műhelyekben szolgálatot tettek volna, ott is csak asztaloslegénynek, meg vasesztergályosnak nézték őket (Zajos felkiáltások: Elég gyalázat!). Eleve tudta mindenki és a *Népszava* (Lelkes éljenezés.) nagyon találoán jegyezte meg, hogy az egész ankét csak *humbug*.

Ha ők ennek tudatában mégis elmentek oda, csupán azért tették, hogy mint ellenőrző közegek jelen legyenek. Sok durvaságot, mellőzést kellett nekik zsebre vágniuk, de igyekeztek kitartani, ameddig lehetett.

A negyedik ülésen azonban nem bírták már tovább nézni, amit ott a munkássággal elkövettek.

A vasuti munkásságnak csak egy tulajdona van, amelyhez senki sem nyúlhatott eddig. Még az élete is a Máv.-é, akinek szolgálatában áll, de a *magánéletét* szentnek és sérthetetlennek akarja tartani mindenkitől. És ebbe a magánéletbe akar a Máv. keztyűtlen kezekkel belemarkolni. Ez ellen nekik tiltakozniuk kellett, azt indítványozták tehát: hagyják ki ezt a pontot.

Józan és természetes volt ez az indítvány. És mégis erre az indítványra merte Petheő ur (Abzug! Le vele! sib. kiáltások.) azt a megjegyzést tenni, hogy „ilyen együgyű indítványok felett” térjenek napirendre. És ugyanaz az ember mer még arra hivatkozni, hogy nála vasuti munkások jártak, akik védelmet kerestek, ha Kiss és szóló miatt baj érne a munkásságot. Hát nem hiszi, hogy ilyen munkások lettek volna, de ha egy-két elzúllott, gyáva ember akadt volna is, úgy nem kellett volna nekik Petheő urhoz menniük, mert csalánba nem üt a nyenykő. Felmutat egy egész sereg levelet, amelyeket öreg, tapasztalt mozdonyvezetők írtak a szövetséghez, amelyekben azt írják, hogy alig várják azt az időt, amidőn majd Petheő urtól megszabadulhatnak.

Szóló rátér ezután a két kiküldöttnek ama nyilatkozatára, amely úgy a *Magyar Vasutas*-ban, mint egyes napilapokban is megjelent. Utal a külföldi munkásságra, akiknek életerős szervezeteik már eleve kizárták teszik az ankéthez hasonló becsapásokat. De ezek nem is küzdenek morzsáért, hanem kenyeret, még pedig jó nagy darab kenyeret követelnek. Ebben a küzdelemben már az egész világ munkásai ott állnak a csatasíkon. A déli vasutasok állig fegyverzetten, már hozzájuk csatlakoztak. A mi helyünk is közöttük van. Ettől a perctől fogva fel kell ráznunk a mellettünk dolgozó testvéreket sulyos apátiájukból, mondjuk meg nekik, ha jobb létet akarnak, ha rabok nem akarnak lenni, akkor legfőbb ideje, hogy az osztálytudatos szervezkedés terére lépjenek.

Kossuth Ferencnek köszöni, hogy onnét a bársonyszékből segített izgatni, segített az alvókat felrázni s biztosítja a kereskedelmi kormányt, hogy amit az „izgatók” három

év alatt sem bírtak elérni, azt elősegítette a kormány: a vasuti munkásság *karöltve halad most már a szocialistákkal*, akiknek segítségével bizton elérik majd céljukat.

Viharos éljenezés és taps zugott fel a teremben, midőn *Cservenka* leszállt a szónoki emelvényről.

Garai Ármin munkástárs mondott még egy rövid, de talpraesett beszédet.

Hogy nagyon is igazat talált mondani, bizonyítja ama körülmény, hogy a jelenlevő rendőrtisztviselő két ízben is „tárgyhoz” szölitotta a szónokot.

Felolvasták a beérkezett üdvözlő táviratokat is és végül elfogadták az alábbi határozati javaslatot:

A múlt év októberben a kereskedelmi kormányhoz benyújtott emlékiratra adott válasz a vasuti munkásságot ki nem elégti. Az emlékirat válaszában is kiemelt ankét, amely hivatta volna a vasutasok szolgálati szabályzatának rendezésével a munkásság helyzetén javítani, egyáltalában nem áll hivatása magaslátán, attól a vasuti munkásság mit sem vár. A gyűlés ennél fogva csak helyeselheti a V. M. O. Sz. nek ama vezetőségi határozatát, hogy részéről az ankéteztést hiábavaló időfecsérlésnek tekinti. Egyben kiemelendőnek tartja, hogy a Szövetség képviselőinek az ankéten tanusított férfias viselkedésével teljesen egyetért s úgy nekik, mint a „Magyar Vasutas”-nak *bizalmat szavaz*. A gyűlés, belátva az ankéteztés és emlékiratozás meddő voltát, kimondja, hogy a tettek mezejére lép s első lépésnek tartja ezen a téren az osztálytudatos szervezkedést, a szervezett munkásokkal való egyesülés intézményes keresztülvitelét.

A gyűlés forradalmi dalok éneklésével ért véget, ami legjobban bizonyítja azt, hogy *haladunk előre*.

SZEMLE.

A munkások Petőfi szobránál.

A szociáldemokrata párt vezetősége a következő felhívást teszi közzé:

Eltársak!

Március idusán ünneplik a szabadságot a nagy hazafiak, akiknek a hon mindig ajkukon van, de soha sincs szívükben. A hazafias frázisok zűrzavaros tömkelegébe bele fog szólni a proletárok igaz szava, amely tulharsogja a forradalom eszméi elárulóinak tires fecsegését.

A proletárság hű maradt a forradalom előharcosainak tradícióihoz. Nem lett árulója a fenséges eszméknek, lelkesedésének lángját beleviszi a legnagyobb küzdelembe, harcol továbbra is a magasztos célért: az egész elnyomott emberiség megváltásáért. A márciusi forradalmak hőseiről emlékszik meg a proletárság és emlékezése tisztaságából új erőt merít ahhoz a küzdelemhez, amelyet a márciusi forradalom eszméinek árulói ellen vív.

Ez a mi *márciusunk*, a proletárság márciusa, amelyet csakis mi ünnepelehetünk abban a tudatban, hogy az eszmékhez hívek maradtunk és azokat a forradalmi lelkesedés elszántságával meg is valósítjuk.

Március 17-én, vasárnap délután

Petőfi Sándor

szobrához *felvonulást* rendezünk, ahol emlékbeszéd kíséretében a szabadság nagy kultójának szobrát megkoszorúzzuk.

Készüljetek, eltársak, munkások! A megemlékezés ünnepe legyen méltó hozzátok, legyen méltó az ügyhöz, amelyért harcoltok!

A magyarországi szociáldemokrata párt.

Ezen a jelentős tüntetésen résztvesznek az *öntudatos vasuti munkások is*. Meg fogjuk mutatni, hogy mi is a szabadság katonái vagyunk és együtt érzünk többi munkástevéreinkkel.

Felszólítjuk testvéreinket, hogy jó eleve készülődjenek!

Az első tiltakozás.

Alig ment hire a napilapok útján a vasutas-ankétentörténekmek, megmozdult ország-szerte a vasuti munkásság. Minden külön biztatás nélkül, saját spontán elhatározásukból utat-módot kerestek a nevezett vasuti munkások mindenütt, hogy tiltakozzanak az ellen a szégyenteljes szellem ellen, mely a kereskedelmi miniszter válaszában és az ankét lefolyásában megnyilvánult. Bizonyíték erre a következő felhívás, amelyet derék piskii testvéreink küldöttek valamennyi szervezett vasuti munkás-csoportokhoz:

Tisztelt munkástársak!

A piskii vasuti munkások által 1907. évi február hó 24-én tartott rendkívüli gyűlésen hozott határozatot azon kéressel hozzuk becses tudomásukra, hogy azt a magukévé tegyék s a központi szervező bizottságot a legerélyesebb eljárásra bizdítsák.

A gyűlés kimondja, hogy a munkás-szövetség által a kormányhoz benyújtott emlékiratban felsorolt jogos kívánságok rideg és makacs visszatartását látja az adott válaszbán, mely a munkásokat semmi körülmények között ki nem elégti, sőt ellenkezőleg a legnagyobb mértékben sérti, mely a feszült várakozás és izgatott kedélyek felkorbácsolását vonja maga után. Az adott válaszbán meg nem nyugszunk és a legmesszebb menő küzdelemre is készek vagyunk igazaink kivívásáért.

Továbbá a gyűlés konstatálja, hogy a most folyó ankét tagjai már eddig is a vasutasok ellenségének bizonyultak legnagyobb részben s már annak összeállítása is részrehajlásra vall. A kormány merev magatartása a legnagyobb mértékben a munkások ellen irányul.

Az ankét napirendjét nem a helyes megoldás felé, hanem azt átkos vasutas rabszolgatörvénynyé igyekezzenek tenni.

Ezen oknál fogva a vasuti munkások ezt tovább nem tűzhetik tétlenül, az ellen a legerélyesebb harcra is készek.

Utassja a központot is a legerélyesebb eljárásra. Az ankéten résztvevő két munkástársunk magatartását helyesli s azért bizalmat szavaz.

Munkástársak! Készüljünk a harcra, amely csak a mi győzelmünkkel végződhetik.

Az igazság a mi oldalunkon van.

A piskii vasuti munkások.

Ehhez a férfias, lelkes felhíváshoz igazán felesleges minden bővebb kommentár. Valósággal megható, hogy munkástársaink szolidaritása és cöltudatás munkássága milyen gyorsan és erélyesen nyilatkozott. Az a hadsereg, amely ilyen harcsokból áll, csak győzelmet arathat!

Pető, a megkeresztelt.

Világos: Pető Tivadarról, a mozdonyvezetők cárijáról kell ismét írunk. Amióta felkapaszkodott a mozdonyvezetők nyakára, pláne amióta cöztsttel megkeresztelték, valósággal garázdálkodik ez az üres, de annál veszedelmesebb stréber. Arról a szerepről, amelyet a vasutas-ankéton játszott, már megemlékeztünk. Méltó megvetéssel fogadta minden önértetes vasutas, még a mozdonyvezetők jobbérzésű része is. Teljesen beleillik a Pető ur jellemrajzába, hogy a felelős „szerkesztése” mellett megjelenő és a *kormány szoldjában álló*, pauszálás „Mozdonyvezetők Lapja”-ban *meghamisítja* az ankét tárgyalásainak azt a részét, amely az ő szomorú szereplésének a keretétül szolgált.

Erős a meggyőződésünk, hogy a mozdonyvezetők többsége is rövidesen belátja, hogy elnöküket hivatalból rendelték ki a nyakukra és rövid uton lelőditják az ugorkafáról és aztán a hátán *hordhatja* Pető Tivadar ur a keresztet. Ami a természetrajzában megfelelőbb is volna...

KÜLFÖLD.

A trieszti vasutasok győzelme.

A trieszti vasutasok passzív rezisztenciája teljes győzelemmel végződött. Vasárnap, február 24-én, kezdődött — mint ismeretes — a mozgalom a trieszti déli vasutasok és állami vasutasok között. A rezisztencia, amely csakhamar kiterjedt egész Laibachig és 2000 vasuti alkalmazottat vont a körébe, már a második napon olyannyira érezhetővé lett, hogy a déli vasut a teheráru-forgalmat kénytelen volt teljesen beszüntetni. A mozgalomban álló vasutasok a negyedik napon értékes segédsapatokat kaptak. A kikötő-munkások és a raktározó munkások is beszüntették a munkát. Ezzel eldőlt a passzív rezisztencia sorsa. A trieszti vasutasok egy küldöttsége felutazott Bécsbe, hogy a követeléseiket előadják, majd az osztrák államvasutak és a déli vasut egy-egy magasrangú tisztviselője Triesztbe utazott, hogy a helyszínen tárgyaljon a mozgalomban álló vasutasokkal. A tárgyalás eredménye az volt, hogy vasárnap, e hónap 3-án kimondották a passzív rezisztencia befejezését.

Az elért vívmányok a következők:

1. A Dv. hivatalnokai megkapják ugyanazt a javítást, amit az államvasuti hivatalnokok a fizetés szabályozásánál kaptak.

2. Az altisztek és szolgák pótlék gyanánt 1907-re fizetésük 10%-át kapják, és pedig az egész összeget egyszerre.

3. A munkások és napibéresek pótlék gyanánt keresetük 10%-át kapják.

Ez a fényes győzelem egyrészt a trieszti testvérek példás összetartásának, másrészt annak köszönhető, hogy a többi munkások, a nem vasutasok erőiesen, két szakma még sztrájkbalépéssel is támogatta őket.

Ebből a magyar vasutasok is kellő tanulságot merithetnek.

A minden lében kanál.

Írta: Dr. Kadosa Marcell.

Mindenki tudja, kiről van szó, ha azt mondom: minden lében kanál. A gróf ur ő, ki híres az ő sokoldalúságáról és még híresebb felülmúlhatatlan szakálláról. Gróf Batthyány Tivadar ő, kinek címeit, tisztségeit, méltóságait el nem bírja egy társzékér, igazi képességeit azonban mindezekre elbírja egy légfogat, aminőt a pajkos gyerekek csinálnak a dongólegyből és selyempapírból.

A gróf ur, miként mindenki tudja: a szentkoronás vasutas szövetség elnöke. Miképpen került ebbe a méltóságba, azt csak a magyarok istene tudja, aki gondoskodik felőle, hogy minden gróf legyen valami, ha akar valami lenni. A vasuthoz és a vasutasokhoz gróf Batthyánnak annyi köze van, mint akárcinek széles e világon, aki egyszer jegyet váltott Budapesttől Cinkotáig. Mégis ő egy óriási vasutas-egyesülésnek az elnöke, mert Magyarországon az a dolgok rendje, hogy még az atyauristennek is csak akkor van kellő respekusa, ha valami gazdag mágnás protezsálja.

A gróf ur legutóbb a jogalkotás levében kanálkodott, amint azt a legutóbbi számunkban közölt *Rébusz*-ban már elmondottuk.

A balesetbiztosításról szóló törvényt tárgyalta a képviselőházban. A törvényről többször szólt a mi lapunk és magam is nem egyszer fejtegettem annak sérelmeit a vasuti alkalmazottak érdekeivel szemben. Kimutattam, de kimutatta más is, hogy a vasuti munkásokat megsérülés esetében sokkal jobban megvédi az 1874. évi XIII. törvények és a magyar bíróságok gyakorlata, mint az új törvény és hogy eszerint a vasutasokra nézve az új törvény oly visszaesést jelent, amit eltérni nem lehetséges, mert a szerzett jogoktól megfosztani senkit sem szabad. Szerzett jogoktól megfosztani magát nem is engedi senki és ha erőhatalommal mégis megfosztják, úgy ennek az erőszaknak jó következményei semmi esetre se lehetnek.

Persze lehetséges, hogy a vasuti munká-

sok, akiket hiszen jogra és törvényre soha senki se tanított, talán maguktól meg se látták volna azt, ami az új törvényben jogaikat sérti. Ha én is hallgattam volna, meg más is, aki a dologhoz ért, akkor talán mint vívmányt, mint áldásdus alkotást lehetett volna az új törvényt a vasutasoknak bemaszlagolni. Talán még meglepetésben is lett volna része a kormánynak a vasutasok részéről. Ám én nem irigylem annak a guszthusát, akinek nem tetszett a mi szereplésünk, amikor felvilágosítottuk a vasutasokat az új törvény mibenléte felől, ellenben tetszett volna neki az az utálatos jelenet, amikor szegény, tudatlan emberek elismeréssel és hálával adóztak volna olyasvalamiért, ami nyilvánvalólag romlásukat jelenti.

A múlt számunkban közöltük az új törvény 10-ik paragrafusát, amely a törvényjavaslatban így hangzik:

Az állami, törvényhatósági, külségi és közalapítványi vállalatoknál vagy hivataloknál, ideértve az állami vasutakat, postát, távirát, távbeszélőt és gyárakat is, továbbá a művészeti, tudományos és más közintézeteknél alkalmazottak nem esnek a betegség esetére való biztosítás hatálya alá, ha az ezeknél érvényben álló szolgálati rendtartások szerint betegség esetében illetményeik részükre a betegség kezdetétől számítva, legalább husz héten kijárnak.

E vállalatok, hivatalok és közintézetek nyugdíjjogosultsággal kinevezett tisztviselőire, valamint oly alkalmazottaira, kik, valamint hozzátartozóik üzemi baleset esetén a jelen törvény VII. fejezetében megállapított kártalanításnak megfelelő nyugdíjigénnyel bírnak, a balesetbiztosítási kötelezettség hatálya sem terjed ki.

Ez a paragrafus teljesen zagyva és valóssággal arculcsapása annak az elvnek, hogy a törvénynek világosan kell beszélnie.

E paragrafus szerint az államvasut alkalmazottai nem esnek a balesetbiztosítási törvény hatálya alá, ha üzemi baleset esetére olyan nyugdíjigénnyel bírnak, amilyen kártérítést az új törvény előir.

Ebben csak a következő zagyvaságok vannak:

1. A vasuti alkalmazottak között vannak nyugdíjjogosultak és vannak nyugbérjogosultak. Az új törvény azonban csakis *nyugdíj*-ról beszél. Már most lehet majd fölötte veszekedni, hogy érti-e alatta a „nyugbért” is? Igen vagy nem?

2. „Nem terjed ki az új törvény hatálya azokra, akik a jelen törvény VII. fejezetében megállapított kártalanításnak megfelelő nyugdíjigénnyel bírnak.” Így szól a paragrafus. Nos, hát tegyük föl, hogy az 1. számú zagyvasággal már tisztába jöttünk. Tegyük föl, hogy abban állapotunk meg, hogy a „nyugdíjigény” alatt „nyugbérigény” is értendő. Most vagyunk ám csak igazán benne a kutyaszorítóban! Mert:

a) a balesetbiztosítási törvény VII. fejezete teljes munkaképtelenség esetére az utolsó fizetés 60 százalékát szabja meg kártérítésül. Ilyen nyugdíjigénnyel kell annak birnia, akire az új törvény ne terjedjen ki. De ki bir ilyen nyugdíjigénnyel? Aki a nyugdíjintézet tagja, az 18 évi szolgálat után, a mozdony- és vonatkísérő személyzet esetleg 12—16 év után. Hát már most hogy lesz? Tizenkét-tizenhét évig ki fog valakire terjedni az új törvény hatálya, azután pedig nem? De akkor minek fizeti valaki 12—18 évig a nyugdíjilletményeket, ha ezalatt a nyugdíj helyét nála a balesetbiztosítás pótolja?

b) hát a nyugbérésekkel hogy vagyunk? Ezek nem az előbbi fizetés meghatározott percentjében kapják a nyugbért, hanem fix összegben. Például aki 15 év múltán lesz teljesen munkaképtelenné, az az I. nyugbérosztályban 450 koronát, a II.-ban 300-at, a III.-ban 150-et kap. De hátha ezek egyike se éri el a balesetbiztosítási törvény VII. fejezetében megszabott 60 százalékot? Huh, itt van aztán csak cifra mulatság! Eszerint az I. osztálybeli esetleg csak 20 év múlva jutna ki a balesetbiztosítási törvény hatálya

alól, a II. osztálybeli 30 év múltán, a III. osztálybeli talán éppen 36 év múltán? De ezt csak esetről-esetre lehetne meghatározni, már miután a baleset megtörtént, mert csak ekkor lehet megtudni, hogy mennyi a baleset előtti fizetés 60 százaléka és hogy van-e ekkora nyugbérigénye. No, hát a baleset előtt hová fog ez tartozni? Ki mondja meg?

3. Ha teljesen meg akar valaki kergülni, akkor mindezt komplikálja még azzal a kérdéssel, hogy mi lesz a részleges munkaképtelenség esetére? És mi lesz a hozzátartozók igényeivel? Mire megoldja a kérdést, már régen átal fog esni azon a kellemes sétakocsikázáson, amelyet kényszerporköpnegben fog megtenni a Lipótmező hűvös berkei felé.

E rettenetes zagyvaság ellen kézzel-lábbal kapálóztak a vasutasok. És szörnyű kétségbeesésükben azt túlkölték folyton-folyvást.

A mi balesetünk nagyrésze ugyanis olyan, amelyre az 1874. évi XVIII. t.-c. kiterjed. Hát legalább azt mondják ki ebben a szörnyeteg törvényben, hogy az 1874. évi XVIII. t.-c. továbbra is hatályban marad. Akkor aztán némiképp mégis megvigasztalódunk, mert száz esetben kilencvenkilencben ugye lesz szükség annak a zűravaros paragrafusnak a csűrös-csavarására. Az 1874. évi XVIII. t.-c. alapján kártérítést fizet a vasut és punctum. Törjék a fejüket a paragrafuson a rébusz-fejtegetők.

És itt meg kell jegyeznem, hogy az 1874. évi XVIII. t.-c. az új törvény által csak ugyan nem volt kifejezetten hatályon kívül helyezve, de az egész helyzet olyan kusza volt, hogy félreértésre adhatott volna alkalmat.

És itt következik az a pillanat, amikor a nagyszakállu gróf ur teljes tájékozatlanságával (így akarom nevezni tudatlanságát) vagy teljes rosszhiszeműségével (így akarom nevezni, amit néven nem nevezhetek) felbukkan a háttérből. A 10. §. tárgyalásánál felemelkedik és tart egy rövid beszédet. Azt mondja, hogy a 10. § félreértésre adhat okot, vajjon az 1874. évi XVIII. t.-c. fennmarad-e, vagy se. Benyujtok tehát — azt mondja — egy javaslatot, amelylyel *teljes világosan, minden félreértést kizáró módon kifejeztessék, hogy az 1874. évi XVIII. t.-c. rendelkezései teljes egészükben továbbra is életben maradnak.* (Általános helyeslés.) Ime a javaslat: A 10. §-ba harmadik bekezdés gyanánt vétessék be a következő rendelkezés:

Az 1874. évi XVIII. t.-c. rendelkezései az annak hatálya alá tartozó alkalmazottakra nézve, amennyiben azok a 2. bekezdés értelmében az e törvény szerint való balesetbiztosítás hatálya alól kivételnek, továbbra is érvényben maradnak.

Értitek-e ezt? Az 1874. évi XVIII. t.-c. a gróf szerint, de szerintünk is nem lett hatályon kívül helyezve. De hogy félreértés se legyen, hát a gróf ur külön kimondatni kéri, hogy az 1874. évi XVIII. t.-c. életben marad. Ügyebár?

Nem, mélyen tisztelt publikum! Itt puffogó gőrgőztűz és rakétaeresztés közben egy rettenetes becsapás történt. Az új törvény szerint *igenis életben maradt volna az 1874. évi XVIII. t.-c., de a gróf ur indítványa hatályon kívül helyezte azt.* A gróf ur indítványa folytán az 1874. évi XVIII. t.-c. csak azokra marad hatályban, akik a balesetbiztosítás alól kivételnek. Ennek kimondására pedig éppen úgy nem volt szükség, mint ahogy nem volt szükség kimondani azt, hogy a sójövédéki törvények életben maradnak. Abban soha senki se kételkedett, hogy akikre a balesetbiztosítási törvény nem terjed ki, azokra az 1874. évi XVIII. t.-c. továbbra is hatályos lesz. Csak abban volt kétség, — ezt fejtegette a gróf ur is — hogy vajjon a balesetbiztosítástak nem fognak-e elesni attól a nagyobb kártérítéstől, amelyre az 1874. évi XVIII. t.-c. alapján van igényük? És a gróf ur, a vasutasok „védnöke” most törvénybe iktatta, hogy

de igenis elesnek, mert az 1874. évi XVIII. t.-c. csak annyiban marad érvényben a vasuti munkásokra, amennyiben azok a balesetbiztosítás alól kivételnek.

Nem akarok beszélni arról a szégyenletes tudatlanságról, amely a gróf ur indítványának eme szavaiban megnyilatkozik: „az 1874. évi XVIII. t.-c. rendelkezései az annak hatálya alá tartozó alkalmazottakra nézve...“ Holott az 1874. évi XVIII. t.-c. hatálya alá mindenki tartozik, én is, meg minden vasuton utazó ember, meg egyáltalán mindenki a világon, akit a vasut üzemében baleset ér. Mondom, erről nem akarok beszélni, csak arról, hogy gróf Batthyány Tivadar, a szentkoronás szövetség elnöke, a vasutasok érdekei védelmének a formájában megülte a a vasutasok jogait. Ahelyett, hogy azt vétette volna törvénybe, hogy az 1874. évi XVIII. t.-c. a maga teljes egészében érvényben marad, törvénybe vétette azt, hogy aki a balesetbiztosítási törvény hatálya alá esik, arra az 1874. évi XVIII. t.-c. ezután nem terjed ki, csak arra, akire a balesetbiztosítási törvény nem vonatkozik. Ezt pedig törvénybe iktatni nem kellett, mert ez ugyis magától értetődik.

Tehát:

1. A gróf ur egy nagyképű előbeszédben kijelenti, hogy olyan indítványt tesz, amely az 1874. évi XVIII. t.-c.-ket egész hatályában fentartsa a vasutasokra; és

2. a gróf ur betérjeszt egy olyan indítványt, amely éppen az ellenkezőjét tartalmazza annak, amit ígér és kereken megfosztja a vasutasokat az 1874. évi XVIII. t.-c. által biztosított igényeiktől.

Méltóztassék tehát a gróf urat továbbra is vasutas-messiasnak ünnepelni. A legelső embernek, aki majd hozzám jön azzal, hogy a lábait levágta a kerék és előbbi fizetésének csak 60%-át akarják neki adni, tanácsolni fogom, hogy menjen és csókoljon kezét a vasutasok génuszának, gróf Batthyány Tivadarnak. Neki köszönheti a 60 százalékot. Az ő áldásos működése nélkül százat kapott volna!

A vasutas-ankét.

Hogy hányadikán, mit, hogyan tárgyalt az u. n. vasutas-ankét, azt nem érdemes ideiglatni. Meggyőződésünk diktálja, hogy ezzel a kérdéssel a jelen formájában ne foglalkozunk. A vasuti munkásságot csak annyiban érdeklí a dolog, hogy tudomást vehet arról a kompániáról, mely róla — nélküle határoz, mely egy-két ülése után bebizonyította azt, hogy az embereiből teljesen hiányzó szociális érzéket sem a lefelé való kacsintgatás, sem a felfelé való hizelgés nem pótolhatja, de még az a kétszintű játék sem, amelyre pld. *Batthyány* Tivadar. a szakálgróf vállalkozott, hogy ugy Kossuth Ferencéket, mint a szentkoronás-szövetség jobb jövőt remélő tagjait jöltartsa, megnyugtassa, ha egyébbel nem, hát dikióival.

Mi a vasutas-ankét aktáit lezártuk. A mi képviselőink — mint mult számunkban megírtuk — megelégedtek a vasutas-bolondító ankétezés ceremóniáival s midő arra a meggyőződésre jutottak, hogy ez az összejövétel nem való egyéb, mint a vasutasok részéről támasztott követelések elodázására, otthagyták az ankétet, mint Szent Pál az oláhokat.

Jól tették. A legotrombább, a leghülyébb támadások vihara ellen való védekezésre gyöngének, kevésnek bizonyult az elnöki pártatlanság, az elnöki tekintély. A Máv. összmunkásságának érdekét nem védelmezhetette volna meg semmi sem jobban, mint az a nyilatkozat, melyet *Kiss* Miklós és *Cservenka* Miklós munkástársaink tettek, amikor otthagyták a semmitmondó, üres konferenciázást és a vasuti munkásság érdekeire való hivatkozással hátat fordítottak a derék kompániának.

A lapunkban közölt nyilatkozattal február hó 27-én foglalkozott az ankét. Ugyátszik, szükségét érezte annak, hogy ezzel foglalkozzék, hogy a munkásképviselők hatalmas

erejű igazmondásai ellen a mentegetődzés gyöngé eszközeivel próbálkozzék védekezni.

A hivatalos parancs erre a szerepre *Batthyány* Tivadar grófot és *Pető* Tivadart osztotta be. Minő véletlen találkozás! A két Tivadar együtt! Egy ellen, — a vasuti munkásság ellen! Más szerepben el sem tudtuk volna képzelni ezt a két vasutasbarátot játszó színészt, csak ebben az egyben. Még jellemzésül csak annyit jegyzünk meg, hogy ennek az ankétnek *Stettina* József volt az elnöke.

Mi történt ezen az ankéten? Annyi, hogy *Stettina* méltóságos ur keseregve emlegette munkástársaink nyilatkozatát. Felolvasta az ankétező uraknak, akik fejüket csóválták és egyhangulag ama fontos kijelentés megtételére vetemedtek:

— Ejnye, no, hm... hm...

A szakál-gróf, *Batthyány* Tivadar sietett elsőnek, hogy a nyilatkozat férfias hangon írt igazságának nyomán támadt megrökönyödést csökkentse és tiltakozott. Ha tiltakozásokkal az igazságot agyon lehetne bűközni, akkor a szakál-gróf teljes győzelmet aratott volna. A tények mást mondanak és a tények nem tiltakoznak, gróf ur.

Igenis, az ankét tanácskozásából kiritt — hogy ugy mondjuk — kiordított a munkásellenes áramlat felülkerekedése. Avagy azt a tényt, amidőn a munkásképviselők részéről a vasuti munkásság érdekében tett proposíciókat egyszertien kutyába se vették, minek lehet nevezni, ha nem munkásellenes, szemérmetlen politikának. Sőt az is igaz, hogy az ankét lelketlen, üres szavazómasina, amely a felsőbbség részéről nyilvánított intenciókat a legnagyobb mértékben gyakorolt fejbólintásokkal és vak helyeslésekkel kíséri, elfogadja, célszerűnek tartja. Ha kényesebb természetű dolgokban nem tud vagy nem mer véleményt mondani, az elnökölő valaki azzal a kijelentésével oldja meg a csomót:

— Különbben az ez irányban való határozatot fentartjuk az excellenciás urnak.

Hát akkor mi értelme van az ankétnek, ha az excellenciás ur határoz? Akkor ne ankétezzék az excellenciás ur senkivel, legfeljebb önmagával. Az ilyen ankétnek nincs komolysága, de nincs célja sem. A munkásképviselők nagyon okosan tették — és ez csak a józilsúkról tanuskodik — mikor megundorodtak ettől a talpnyaló komédiától.

Igenis, gróf ur, a szervezett vasuti munkásság küldöttei tapasztalták a munkásellenes áramlatot. Az ankét még most sem tudja azt, hogy az a szabályzat, amin töri a fejét, vonatkozik-e a vasuti munkásságra vagy nem? Ezt nem tudta megmondani *Kossuth* Ferenc ur sem. Ugy gondolják, hogy ha elég szigorú lesz, ha elég garanciát nyújt arra, hogy a vasuti munkásság szervekedési mozgalmát béklyóba verje, akkor vonatkozik a vasuti munkásságra is. Ha nem lesz elég szigorú, akkor a vasuti munkásság ujat kap. Hát ez nem munkásellenes áramlat?

Az sem az, mikor a vasuti munkásság küldötteit pimasz módon sértegeti az ankét egyik feldekorált mellü hülyéje, az elnökség részéről kellő védelemre sem talál?

Az meg már nevetséges, amikor *Pető* Tivadar mozdonyvezető és ezüst érdemkereszt tulajdonos feláll és a szervezett munkásság nevében kijelentéseket tesz. Még nevetségesebb, hogy ezt komolyan veszik. Hát ki hatalmazta fel ezt a szánandó alakot, hogy 20.000 szervezett munkás nevében nyilatkozatot tegyen és bizalmat szavazzon az ankétnek? A saját maga ostobasága.

A vasuti munkásság — ismételjük — teljes szolidaritást vállal a küldötteinek eljárásával szemben. A vasuti munkásság nevében csak a megbízottai beszélhetnek. Ezek pedig megmondták a magukét, amiből az ankétező urak megérthették, hogy az egész dolog üres komédia, a szervezett munkásság ellen felvonultatott berendelt alakoknak a

silány fecsegése, amelyre nem érdemes több szót vesztegetni.

A szervezett vasuti munkásság tudni fogja a kötelességét és ehhez annyira nem szükséges az ankét jóakarata, aminthogy nem ijed meg az ankét rosszakaratótól sem.

Azt is megemlítjük még, hogy a mult hét folyamán kétszer is ankéteztek. Az ankét a szavazómasina mintájára működött.

Akárhogy is igyekezett a *Batthyány* gróf bizonyítani, hogy az ankét nem szavazómasina, mégis nyoma van az összes hivatalos és megcenzurázott tudósításokban annak, hogy a „69. és 70. §§-ait némi módosítással elfogadták“. Fájdalom, a legtöbb pont elfogadását vagy el nem fogadását nem kérdik meg az ankét résztvevőitől, hanem egyszerűen kijelentik, hogy „ez a dolog *rendelet* uton fog szabályoztatni“. Hiába kérte a mai ankéten *Szentiványi*, hogy a munkásoknak szabadjegyet adjanak. Hiszen éppen a napokban került ki egy ukáz, amely a „darabont“ kormány által a munkások részére engedélyezett szabadjegyet elkobozni rendelte. *Batthyány* gróf ma új oldalról mutatta be magát. Beállt részletigynöknek. Azt indítványozta, hogy a kinevezett alkalmazottak a tüzelő-anyagot részletekben is fizethessék. A munkásokra nézve nem tette meg ezt az indítványt. Nincs is rá szükség. A munkások örülnének, hogy ha a Máv. nem a pénzt fogadná el részletekben, hanem ő maga szállítaná a tüzelő-anyagot részletekben. Ma ugy áll a dolog, hogy még az őszszel befizetett pénzért sem szállította a tüzelőt. Az ankét legtöbb idejét a kilométer- és órapénzek feletti vita vette igénybe. Persze, bár ha a vonat 3—4 órát késik is, még sem fizetik meg ezt az időt a vonat-személyzetnek, mert „ugy is kap kilométerpénzt“. Szó esett a világító anyagokról, amelyeket a személyzetnek kedvezményes árban kellene kapni. Csakhogy a Máv. ebben is olyan fukar, hogy még a váltó-lámpákba szükséges repceolajat is olyan szűken méri, hogy a váltóőröknek a saját keservesen szerzett garasaikból kell olajat szerezniük, hogy a pályamenti lámpák világíthatók legyenek.

És itt ismételtlen lezárjuk az ankét ra vonatkozó tudósítások sorozatát azzal a kijelentéssel, hogy ez nem érdemelte meg a rá pazarlott nyomdafestéket. Hol van itt a kiáltó nyomoruság békítgetése, a sivalkodó szegénység csendesítése? Sehol! Ki akar az ezer és ezer vasutas kétségbeesítő helyzetén segíteni? Senki! Mit tárgyalnak hát nekünk? Értsék meg az urak, hogy nekünk nem kell paragrafusokba öntött szabályzat, hanem eleven jog, kenyér kell, minket az ankétolás rideg farsangi komédiája ki nem elégít, mi előre megyünk és győzni fogunk ördögön, poklon, sőt minisztereken keresztül is, meglássák.

SZÖVETSÉGI ÜGYEK.

A Vasuti Munkások Országos Szövetségének hivatalos közleményel.

A szövetség központjának telefonszáma 76-01.

A helyicsoportok közleményei.

Bélyegző nélkül érkező leveleket nem vehetünk tudomásul.

A központi vezetőség.

Az északi főműhelyi helyicsoport folyó hó 9-én, este 6 órakor *nyitja meg könyvtárát* a csoport helyiségében, amely alkalommal tudományos *felolvasást* is tartat. A felolvasást *taggyűlés* követi. *Tömeges megjelenést kérünk.*

A kolozsvári helyicsoport folyó évi március hó 16-án, este 8 órakor zártkörű táncvigalmat rendez a saját pénztára gyarapítására. A táncvigalom helye a „Máv. összhang önképző dal- és zeneegylet“, *Ferencz József-ut 63. sz. alatt.*

Az orosházai helyicsoport e hó 10-én közgyűlést tart, amelynek napirendjére a folyó ügyeken kívül az elnökválasztás is ki van tűzve.

A piskii helyicsoport e hó 10-én nyitja meg könyvtárát, amelyet minden tag díjtalanul igénybe vehet, azon kikötéssel, hogy a könyvtári szabályokat szigorúan betartani tartozik. A könyvtár minden esztendőnkön este 7—8 óra között nyitva van.

A jászberényi helyicsoport e hó 8-án tartott közgyűlésén a régi vezetőséget teljes egészében újra megválasztotta. A közgyűlésen a kereskedelmi miniszterium képviselőjében Rácskay Gyula főfelügyelő ur is megjelent. Megválasztottak: Mező László elnöknek, Szarvas Gergely titkárnak, Szapannos József pénztárosnak, Oláh Liba József és Lukács János ellenőröknek, Sinkovics Sándor és Alapi István bizalmiférfiaknak.

A hatvani helyicsoport folyó hó 10-én, vasárnap, esti 8 órakor taggyűlést tart saját helyiségében. Az igen fontos napirend megköveteli, hogy mind ott legyünk. *A központi vezetőség is képviselteti magát.*

A kaposvári helyicsoport folyó hó 16-án, szombaton, este 7 órakor tartja rendes taggyűlését, amelyre az összes tagok megjelenését okvetlen elvárjuk.

A szabadkai helyicsoport folyó hó 10-én, a Kazinczy-ut 76. sz. alatti vendéglőben, a következő napirenddel taggyűlést tart: *Pénztári jelentés; helyiségválttatás; elnökválasztás.*

A temesvári helyicsoport március hó 9-én, este 7 órakor rendes havi taggyűlést tart, amelyre a vezetőség az összes tagokat ez uton hívja meg. *A mihely IV. osztálya okvetlen ott legyen.*

A kiskunfélegyházi helyicsoport új vezetősége így alakult meg: Elnök Farkas József, jegyzők Szabó István és Szegedi János, pénztáros Dobos László, ellenőr Varga Pál, bizalmiférfiak Soltész István, Czágány Sándor, Szabó Imre, Forgó Mátyás, Peregi József és Csikós Sándor.

A miskolci helyicsoport összes tagjait kéri, hogy folyó hó 9-én, este 7/8 órakor helyiségükben megtartandó havi taggyűlésükön teljes számban megjelenni sziveskedjenek.

Továbbá arra is kéri, hogy összes tagjainkat, hogy ez alkalommal — vagy bármikor —, *de legkésőbb folyó hó 20-ig, tagsági könyveiket ellenőrzés végett hozzák magukkal vagy juttassák azt kezükbe.*

Vasúti munkások szervező bizottsága.

A péceli helyicsoport március hó 17-én délelőtt 11 órakor Szemere-szálló nagytermében fog gyűlést tartani, melyre felkéri a vezetőség az összes tagokat, hogy pontosan megjelenjenek. *Tárgysorozat a központi vezetőség álláspontja az ankéttal szemben, Kossuth Ferenc válasza és esetleges indítványok.*

Művezetők és munkások.

Ha az egész világon fennálló összes komolyabb ipari üzemek bármelyikét megtekintjük, mindenhol azt látjuk, hogy a legnagyobb súlyt fektetnek az üzemek tulajdonosai arra, hogy a munka elkészítésének a vezetésével oly iparilag tökéletesen képzett egyén bizassék meg, aki teljesen tisztába van azzal a feladattal, amit a vezetése alá beosztott munkásoknak végezniük kell. Hogy e feladatnak megfelelhessen, szükséges, hogy tökéletes ipari képzettségénél fogva az elkészítendő munkának az elkezdésétől a befejezéséig tervezés, anyagminőség, anyagmennyiség, munkaerő, munkaidő, szerszám, segédesszók stb. egyszerűen mindazokat a kellékeket, amelyek a munka kivételéhez szükségesek úgy ismeri, akárcsak egy anya a gyermekét.

Azok a komoly üzemtulajdonosok, akik ipari vállalatukat úgy maguk, mint a családjuk javára kívánják fentartani, nagy súlyt fektetnek még arra is, hogy az az egyén, aki a vezetőserepet viszi, képes legyen mindenkor megtalálni azt az intéz-

kedési módot, hogy a munkás és munkaadó között a jó viszonyt, az egymás iránti ragaszkodást lehetőleg biztosítsa. Hogy mindezeket elsajátítsa, először szükséges, hogy gyakorlati tapasztalatokat szerezzen és kezi ügyességét a tökéletességig fejlessze.

Szükséges, hogy a munkások életviszonyait ismerje és azt a munkaadó érdekeivel, viszont ellenkezőleg összeegyeztetni tudja, aminek legjobb alapfeltétele, hogy azokból legyenek művezetők, kik mint munkások jó munkásoknak bizonyultak, azt mi sem bizonyíthatná jobban, mint az a tiszta igazság, amit a Máv.-nál legjobban lehet tapasztalni, tudniillik, hogyha van egy művezető, aki képes a helyét megállni mint rátermett művezető, az valamennyi mint iparostanonc kezdte a pályáját és a munkapad mellett sajátította el mindazt, ami őt a vezetői szerepre feljogosította.

Valamikor a Máv.-nál sem volt ismeretlen ez a felfogás, bár egészen még a mai napig sincs teljesen kihalva, de annál sajnosabb az a körülmény, hogy most, amikor e nagy igazságot veszély fenyeget, a Máv.-nak, e tekintélyes testületnek nincs senkije, aki megvédelmezni iparkodna, sőt mindenki ellene esküszik.

A vasúti alkalmazottak szolgálati szabályzatát tárgyaló ankét a művezetőket három osztályba kívánja sorozni, amely alkalommal azok a művezetők, akiknek az egyedüli érdemük legfeljebb az lehet, hogy megtanultak szépen írni és talán jól tudnak számolni. Feléje helyeztetnek azoknak, akik írni is tudnak, de az utalványkezeléshez szükséges számadáson kívül azt is ki tudják számítani, hogy egy munka elkészítéséhez milyen és mennyi anyag és mennyi munkabér kifizetése szükséges.

Az ankétan határozott indítvány tétel, hogy a jövőben a Máv.-nál művezetői állásra csak ipariskolások alkalmaztassanak, akik egyszerűen a tiszti rangfokozatba legyek sorozva. Azok pedig, akik ezidő szerint mint munkásokból lett művezetők tesznek szolgálatot, olyformán osztályoztassanak, hogy közülök az intelligensebbek engedtesenek szakvizsgára, aminek letétele után ők is tiszti rangot nyernek.

Azok pedig, akik szakvizsgát tenni képtelenek, megmaradnak az eddigi alacsony rangban. Itt első sorban az a kérdés merül fel, hogy vajjon a Máv.-nak szakvizsgára van-e szüksége, vagy pedig szakértő művezetőre, még pedig olyanra, akinek az iskolai tanulmányok hiján sincs szüksége arra, hogy a munkás adja meg a kellő felvilágosítást valamely munkának a mikénti kivételére, mint ahogy az ipariskolások művezetőknél történik minden alkalommal.

Mi a legösszintébben bevalljuk, hogy ránk munkásokra nézve előnyösebbnek mindig az a művezető tekinthető, aki nálunk kevesebb szakértelemmel és még kevesebb gyakorlati tudással rendelkezik. De mindazonáltal megszólalásra bír bennünket a méltánylást érdemlő igazságnak az a brutális megpofozása, amely a mi a munkások sorából szakismeretük tökéletessége révén kiemelkedett azon művezetőket is érinti, akiket nem a nagyuri pártfogás, hanem a szorgalom helyezett a művezetők sorába.

És ami a legsajnálatosabb jelenség: ott, ahol egy ily tiszteletreméltó testület ellen ily merénylet történik, ott áll a testület képviselője, aki maga is azok közül való, akik ellen a tervszertől kirohanás intézve van, ahelyett, hogy az önmaga és társai álláspontját iparkodna megvédeni, a szentnek vélt szövetség nevében tesz kijelentést, az indítványt támogatva. És így csakis a munkások két igazságért rajongó kiküldöttjének a meggyőző érve volt elég arra, hogy a sérelmes indítvány megvalósulása elé gátat emeljen.

De éppen ezért joggal kérdezzük most a művezető uraktól, hogy most, amikor azok, akik iparkodtak az ő érdekeiket is becsülettel megvédeni, az ankétan történetekkel teljesen jóllakva onnan eltávoztak, ki fogja most a művezetők érdekeit védeni?

Ha egy kicsit gondolkoznak, okvetlen be kell hogy lássák, hogy mily üdvös dolog volna, ha már ezidő szerint szervezve volnának; szervezve, de egy oly alapon, ahol a nyílt őszinteség nem ismer oly hatalmat, amely előtt hasra vágódní képes lenne.

Mi nem mondhatjuk azt, hogy hozzánk jöjjenek, noha mindannyian testvéreink, mert valamennyien ugyanabból a munkásvérből valók, amelyből mi, ugyanabból a családból származunk, amelyhez mi tartozunk.

De hisszük, hogy rövid idő múltán azt fogják mondani, amit minden szegény idegenbe tévedt gyermek, hogy jobb nekem otthon a kunyhóban élő szegény testvéreim között, ahol boldog vagyok, mert igazán szeretnek, mint e fényes palotában, ahol a gazdag idegenek csak ígérnek mindent, de mindig megcsalnak.

P—y.

SZERVEZETI ÜGYEK.

Ismételten felkérjük a vidéki szervezeteket, hogy a naptárért befolyt összegeket haladéktalanul küldjék be a Magyar Vasutas kiadóhivatala címén (Rottenbiller-utca 1). Egyben felhívjuk az összes bizalmiférfiakat, hogy tartsák szervezetük iránti kötelességüknek a naptár érdekében agitációt kifejezni, mert mindnyájunk érdekében áll, hogy ezen a téren ne érje veszteség szervezetünket.

Figyelmeztetjük még a bizalmiférfiakat, hogy megbízható és csekélyebb keresetű munkástársaiknak többszöri törlesztésre is átadhatják a naptárt. *A kiadóhivatal.*

A vasúti munkások országos szervező bizottsága elhatározta, hogy a márciusi napok emlékére ünnepélyt rendez e hó 17-én, „József főherceg”-szállodában, Baross-tér 2.

Az emlékünnepele sikerének előmozdítására a rendezőség kiváló művészeket is kért fel közreműködésre.

Felkérjük az összes bizalmiférfiakat, hogy az ünnepély sikere érdekében a legnagyobb agitációt fejtsek ki és ezen ügyben tartandó bizalmiférfi ülésen megjelenni sziveskedjenek.

A szervező bizottság.

Értesítés. Jogtű-jelvény kapható a kiadóhivatalban. Bizalmiférfiak és helyi szervezetek lezárolásra átvehetik. Ára darabonként 30 fillér.

A Budapest és környéke szolgálati helyek összes bizalmiférfiak e hó 12-én, kedden este 7 órakor, a Drosgyák-féle vendéglőben (VII., Óvoda-utca 26) összülést tartanak. A napirend fontossága megkívánja, hogy valamennyi bizalmiférfi részt vegyen az ülésen.

A szervező bizottság.

Fejetlenségek és visszasságok

a zágrábi mihelyben.

A zágrábi mihely munkásai már régen titrik és nyelik a legképtelenebb igazságtalanságokat, üldöztetéseket és áldozatokat hoznak, hogy a mihelyt rossz hirbe ne hozzák és meg ne sértsék az intézet érdekét, a tulbuzgó s a tultengő részrehajlás embe-reinek örültségei miatt.

Utóbbi időben a munkások körében három halálozás történt. Az V. osztály munkásai illőképpen igyekeztek kifejezést adni gyászuknak, elhatározták tehát, hogy a temetésen megjelennek. Bejelentették ezt az osztályfőnöknek és a mihelyfőnöknek, akik azonban minden további nélkül visszaküldték a munkások megbízottait és csak hosszas járás-keles után engedtetett meg a munkások egy részének a temetésen való részvétel. Dacára ennek, elment az egész osztály. Ezt látva az osztályfőnök, *másnap büntetésre ajánlta valamennyit*, amit a mihelyfőnök meg is tett, mintha valami gonosz cselekedet követtetett volna el s 1 koronától 3 koronáig állapította meg a büntetést, dacára annak, hogy az nap délután két temetésünk is volt. A deputációzás és az „enyhítő körülmények” méltánylása után visszavonta ugyan a büntetést, de azzal a kifogással, hogy *azért a szabadjegyeket meg-*

vonja azoktól, kik az osztály nagyobb mérvű részvételét előidézték.

Néhány nap előtt ismét történt az V. osztályban egy támadás a tisztességes emberi érzelmek ellen. Egy munkástársunk beosztott legnagyobb ellensége, olyan csoportvezető keze alá, aki lelkiismeretlensége, nyers, bárdolatlan modora s lelketlensége miatt és számos más botrány révén, amelyet az ősszmunkásság elleni áskálódásaival okozott, rég kiérdemelte minden munkás gyűlöletét és megvetését. Ezen alak állandóan árulkodott társára az irodában (ami sajnos és jellemző), meghallgattatott és így végig üldözte társát, úgy hogy szervezetében tönkre tette és a legutóbbi üldözési procesz-szus alkalmával saját munkahelyén össze-rogyott. Ezen munkás már három és fél éve dolgozik a Máv.-nál és igen szorgalmasnak bizonyult. Védelemre hiába fordult a mű-vezető gyakornokhoz, az osztályvezetőhöz és műhelyfőnökhöz, nem talált.

A híres csoportvezető pedig továbbra is kihívóan viselkedik az osztályban és szemükbe nevetve provokálja a tisztességes és becsületes munkásokat.

Nem áll jobban a helyzet jogaink és szabadságunk tekintetében. Szabadjegyet nem adnak még indokolt esetben sem. Például egy munkás szabadjegyet kért, hogy beteg gyermekét orvosi ajánlatra levegőváltózás végett elvihesse. A válasz az volt, hogy „hosszon orvosi bizonyítványt”. Hasonlóképp járt egy másik is, akinek azt mondta a főnök, hogy ő nem hiszi, tehát nem kap. Egy másik eset, amelyik jellemzi a jogfosztást, egyik munkás esete, ki szabadjegyét megkapta, de mert nem utazhatott el az nap, hanem pár nap múlva szándékozott, harmadnap felhívta a főnök, hogy mutassa fel a jegyét. Nem volt nála és azonnal haza kellett mennie érte. Mikor behozta, a főnök el is vette tőle.

Igy vagyunk a rövid szabadsággal is, ha kérelmezzük. Egy munkás, kinek súlyos beteg édes anyja van odahaza, felmentését kérte egy tűzörségi szolgálat alól és helyettesről is gondoskodott. Hiába ment a főnök-höz, nem engedélyezte, sőt azt mondotta, hogy ha a szolgálatot meg nem tartja, a szolgálat megtagadása címén elbocsátja. Hogy érez e munkás és mit jelent ez akkor, ha egyedül álló, beteg édes anyját éjjelen át kénytelen magára hagyni? Orvosért elmehe-tett ugyan, mert erre az időre nagy nehezen kapott szabadságot, de a tűzörséget pontos időre át kellett vennie.

Egy nyolcz napi szabadságot kért munkásnak például megígérték az ezen időre járó napibért is, de a havi zárlatkor tapasztalnia kellett, hogy a napibér élvezete ez időre megvonatott. Itt se használt a reklamálás, mert — úgy mond — büntetve volt. De e büntetés annak idején jogtalanul lett kiróva és különben sem bír jelentőséggel ennél az ügynél, a magas rendelet szerint, a kisebb büntetés.

Jogos kérelmeket különben nagyon sok esetben utasítottak el. Ugy hogy számtalan esetben a műhely bizalmi emberei kénytelenek voltak orvoslásért fordulni a műhelyfőnökhöz, de a meghallgatás után, amely rendesen nagyon hosszú ideig tart és mindenre ki szokott terjedni, megmaradt a régi állapot, sőt még rosszabb következett be, mert az eredménytelenség szaporította a visszaéléseket és növelte az elégtelenséget.

Mikor a bérjavítás miatt felszólalunk, a felelet mindig az, hogy nem kap senki, azután úgy is lesz fizetésrendezés, amely mindenkiről fog gondoskodni. (?)

Az egyezményi árak igazságosabbá emelését elrendelte a kereskedelemügyi kormány az összes műhelyeknél, a zágrábi műhelyben azonban erre nézve nem történt semmiféle intézkedés. Hanem ellenkezőleg, nagy visszaesés állott be a keresetben, úgy hogy a hóvégi fizetésnél egy cseppet sem feltűnő és nem ritka, ha valaki 2—3 koronát, sőt néhány fillért kap fizetesképp, hogy abból fedezze a házbért, törlesszen adósságot,

szóval mindenkit kielégítsen. Ha az V. osztály vezetőjénél a munkáaraknak egyes daraboknál való felemelését kérték, hivatkozva a kiadott rendeletre, azt válaszolta, hogy az már idejét múlt. Persze, ha a munkáarból le kell vonni, az nem ütközik akadályba és bármikor időszertű.

Jellemző a viszonyokra és az e műhelyben divó igazságtalan bánásmódra, hogy beteg munkástársaink nem győznek panaszkodni, hogy mily embertelen zaklatásnak vannak kitéve a műhelyben. Egy munkás hosszas betegség és veszélyes operáció után, a megélhetéstől hajtva, munkára jelentkezén, könnyebb munkára való beosztását kérte, ami jogos, miután baját a Máv. szolgálatában kapta. De az osztályvezető erre rá sem hederített és veszélyes, nehéz munkára osztotta be, dacára az orvosi bizonyítványnak, melyben az orvos előírja, hogy a munkás testi szervezetének teljes ellenálló-képessége visszanyerése érdekében könnyebb munkánál alkalmazandó. „Ha nem tud dolgozni, maradjon beteg”, de azt nem kérdezi az osztályvezető, hogy miből fog e nős munkás megélni.

Nem utolsó az sem, amidőn a műhelyfőnök megtagadja a szabadjegyet egy beteg-től, ki szabadságot kap az orvostól, hogy néhány napra elutazhasson. A közmondás azt mondja: „a fejtől büzik a hal”. De találó ez állapotainkra! A zágrábi műhely munkásai várják, hogy a viszásságok megszűnjenek, még mielőtt botrányokat szülnének a műhelyfőnök intézkedései, mert amennyiben ez mihamarabb be nem következik, kénytelenek lesznek tovább menni a műhelyi munkások: az igazgatósághoz. Ha nem lesz elég, a közvélemény elé. Mert az még sem járja, hogy egyes osztályfőnökök és embereik, a besugók, a munkások ellenségei azt tegyenek, amit akarnak, amikor kapva-kapnak minden alkalmon, amivel az egyes munkásoknak árthatnak és lábbal tiporják jogait és szabadságát, sőt magán-életét is feldulják.

Ez lehet erénye szentkoronás lovagoknak, de hivatali kötelességteljesítés buzgal-mával nem indokolható. Sőt egyenesen az intézet érdekét veszélyezteti, higgyék meg az urak!

SINBETYÁRSÁG.

A budapest-ferencvárosi pályafenntartásnál a januári kifizetést rendőri fedezet mellett tartották meg. Husángok, lapátnyelek emelkedtek a levegőbe, mert 10—10 krajcárt vontak le a munkások fizetéséből. Hogy mily jogos volt ez a levonás, bizonyítja az, hogy visszaadták a levont tíz krajcárokat, sőt a kedvelt embereknek fizetésjavítást is adtak. Van olyan, aki egy hónapja van a Máv.-nál és 2 kor. 40 fillér a napibére, aki 25 év óta dolgozik, annak csak 1 kor. 80 fillér a napszáma. A mérnök urak egyike azzal indokolja ezt, hogy ez már öreg munkás, ennek elég ennyi is. Mérnök ur, ön is megvénül még. Feltéve, ha a kifizetést mindig — rendőri fedezet mellett tartja meg.

A péceli telepmester nem hajlandó az ottani munkások fizetésjavítását célzó kérvényüket a felsőbbbség elé terjeszteni, mert szerinte a telepmunkások nem tartoznak a Máv.-hoz. A valóságban azonban a nyugbérpénztárnak is tagjai azok. A telepmunkásoknak a rendes munkaidőn túl 69 drb lámpát kell gyújtogatni és hajnalban eloltani. Ezért a munkáért eddig 60 fillért fizettek, de most ezt is megvonták tőlük. Vasárnapi munkaszünetjük soha, de soha sincs, félhavi fizetést, mint a többi munkások, nem kapnak.

A sávolyi állomásvezető a vasuti munkások, váltoórhelyettesek és pályőrök felett gyakorolja zabolátlankodó hatalmát. Ezeket üldözi és még olyat is elbocsátással fenyeget, aki már 25 év óta dolgozik a Déli vasutnál. Miért? Azért, mert ezek az alkalmazottak nem hoznak neki ingyen tejet, nem végzik a robot-munkát. Az állomás-

vezető ur így is megteszi, hogy a raktárór-helyetteseket fát vágni, vizet hordani és kukoricát morzsolni kényszeríti. Aki vonakodik ezt végezni, annak azt mondja, hogy a helyettesre nincs több szükség, mert az is olyan gazember, mint a többi. Ezt az urát megköttyagosította az állomásvezetői hatalom érzete. Azt mondja, hogy ő neki akkora becsülete van az igazgatóságnál, hogy ha felmegy, hát Franciscs ur rögtön székkal kínálja meg, míg a felügyelőt vagy főfelügyelőt állni hagyja.

Felhívjuk a Dv. igazgatóságának b. figyelmét erre az urra. Tessék a széket kirántani alóla, mert úgy látszik, ez ártott meg a gondolkodásmódjának.

Az is érdekes — és jellemzi ennek az urnak az igazságszeretetét — hogy, bár Sávoly csupán forgalmi kitérő, ahol csak az alkalmazottak szállhatnak le és fel, de azért az uradalmi intéző urnak az állomás-vezető ur szíves engedelmével szabad Sávolyon le- és felszállni. Hah, az uradalmi intéző ingyen krumpli- és kukorica-földet osztogat...

Az újszolnai fűtőháznál van Váradi mozdonyfelvigyázó, ki a munkások felügyeletével van megbízva. Február 27-én az 1411-es szerelvényénél egy Veszting-kapcsolati rönk gyűrűjének cserélésével bízta meg Marek Ferenc kocsilakatost, de mivel kellő szerszám nincs az ilyen munkához, a kezéről levérte már a bőrt, de a csavart nem tudta megmozdítani. Ez idő alatt a felvigyázó ur mellette állt és mindenféle sértő, goromba szidalmakkal illette. A nevezett munkás már izgatottsága és a folytonos szidalmak miatt sem bírt cserélni. A gőzfűtési lakatos megsajnálta munkástársát és azzal az ürüggyel, hogy menjen kulcsért, távollétében saját kulcsával cserélte ki.

A vonatlakatosok vezényletével Honf. mozdonyfelvigyázó van megbízva. Ez az ur úgy vezényel, hogy aki kedves neki, azt jó vonathoz, akire pedig rossz szemmel néz, azt rossz vonathoz vezényli. Ezért már több esetben szóltak a fűtőházi főnököknek, de hiába. A vezénylési könyv olyan, hogy az ember nem ismeri ki benne magát. A lapok ki vannak szaggatva, holott a fűtőházi főnöknek már meg lett mondva, hogyha másképp nem lesz, egy szép napon a vezénylési könyv bent lesz az üzletvezetőségénél, de senki e bajt nem orvosolja. Előfordul, hogy az egyik minden 18—24 órai szép vonal után 24 órát otthon van, míg a másik 36—42 órás vonal után 10 órát van otthon. Igen, mert nem tud hizelegni és nincs protekciója.

LEVELEZÉS.

Budapest. (Mozdonyfűtők helyzete a keleti pályaudvari fűtőházban.) Talán így is mondhatnók, hogy az államvasutak összes fűtőházaiban, hisz mindenütt egyforma súlyos a szolgálat, csekély a kereset, durva a bánásmód. Azonban inaradjunk meg az eredeti címmel, nehogy azzal vádolhassanak minket, hogy ott is falra festjük az ürdögöt, ahol nincs jelen. Hogy a keleti fűtőházban jelen van, azt tényekkel fogja e sorok írója — ki maga is itt szenvedti át a purgatórium összes kínjait — bizonyítani.

A szolgálatunk oly gyalázatosan van beosztva, hogy fizikailag teljesen tönkre vagyunk már téve. Hogy mily emberölő a szolgálat, eléggé bizonyítja az, hogy fűtőkartársaim nagyrésze sérvet kapott már a fárasztó munkától. Ezzel a nehéz szolgálattal szemben még azt sem érdemeljük ki a felsőbbbségtől, hogy kinevezésünkre ne kelljen ugyszólván évtizedekig várakozni. Szégyen az intézetnek, hogy a mozdonyfűtői szolgálatnál 8—10 évig hagyják az embert ideiglenes minőségben, akkor, amidőn miniszterek pár havi semmittevés után egész életükre megvetik a fejük alját.

Nem hagyhatom szó nélkül még azt sem, hogy amíg a többi fővárosi, sőt vidéki fűtőházakban is, mindenütt megadták már a 2.—kor., 240 kor. napibért, míg nálunk, a keletibe, még mindig elégségesnek tartják a napi 90 krajcárt. Hozzájárul még elkösedésünk fokozásához a durva bánásmód, valamint a folytonos büntetések, melyek úgy hullanak, mint a bibliai mesében a

zsidóknak a manna; azzal a különbséggel, hogy ők kenyert kaptak, nekünk meg kivesszük a szánkából.

Ha ezek az állapotok sokáig így tartanak, úgy kénytelenek leszünk — nem kiváncsítani, mint legutóbb három társunk tette. hanem — eldalolni naponként a „Csak lassan, lassan, szépen lassan...“ című nótát, melyet osztrák testvéreink oly szép sikerrel fujnak egy idő óta.

Valóban itt volna már az ideje, hogy az államvasutak összes mozdonyfűtői hozzálátnának a legradikálisabban, helyzetük javításához. Ezt csak úgy érhetik el, ha mindnyájan belépnek a vasuti munkások szövetségébe, melyben már az összes nagyobb fűtőházak mozdonyfűtői beléptek és együtt indítanak a legerélyesebb harcra a szövetség által benyújtott, de a kereskedelmi miniszter ur által elutasított fűtők emlékiratában foglalt követelésekért.

*Egy mozdonyfűtő
a keleti pályaudvarban.*

A Máv. gépgyára. (A hidműhelyi munkások.) A Máv. gépgyárának igazi mostoha vagyunk mi, hidműhelyi munkások. Nem elég az, hogy embertelen, baromi bánásmódban részesülünk, hanem még abból a kis keresetünkből is elluznak, hogy a nyomorúságunkat tetézzék. Pedig erre semmi okuk sincs.

Emlékezzünk csak, hogy mikor 1900-ban a gépgyár a hidmunkát elvállalta métermázsánként 75 koronáért, olyanok voltak a munkaviszonyok, hogy például ami munkát most fele emberrel hat hét alatt elvégeztünk, azon még 1896-7-ben is négy öt hónapig dolgoztunk. Ez a differencia azt jelenti, hogy a munkamegtakarítás nagy és így a munkabéreknek okvetlen emelkednie kellett volna. A lemezgyalu alkalmazása is óriási munkamegtakarítást jelent. Mert míg ez a gép nem volt, addig egy hétig is elkopácsolt vagy 40 ember a gyalu helyett és mégis maradt valami százalék. Ma pedig ki akarnak bennünket zárni a százalékból.

Nem is csoda. Ha kiadnak egy kényszer alkubért 200 ember részére és ezt nem látja senki sem, csak a csoportvezető, aki a noteszába csapja és őrzi. De ezt is akkor kapja, mikor kész a munka.

Most, február hóban oly gyorsan elkészültünk a munkával, hogy biztosra vettük a 95 százalékot és oda lyukad ki a dolog, hogy a mi *Kosztkovics* urunk talán nem isszánt nekünk semmit. Az a jó tulajdonság ebben az urban is megvan, hogy ijesztget beuntinket holmi mumusokkal.

De mi nem ijedünk meg, munkástársak, lehet bő részünk a nyomorúságban, lehet bő részünk a küzdelmekben, a szervezkedés útjáról minket semmiféle erő le nem térít. Mi a nyomorúság kenyerét rágva jutottunk arra a szent igazságra, hogy a munkásság jobb és szebb jövőért való küzdelmének legyőzhetetlen fegyvere a szervezkedés, az összetartás, bennünket tehát senki sem tud letéríteni arról az útról, mely a szervezetség hatalmához vezet és senki sem tudja kezünkből kivenni az egyesülésben rejlő erőnek hatalmas fegyverét. Amit panaszkodással, kunyorálással el nem érhetünk, azt el fogjuk érni a szervezettséggel. A jövő miénk lesz. Mindenki egyért és egy mindenkéért! Bennünket ez az eszme lelkesítsen.

Szaktársak! Szervezkedjétek és tartsatok össze. A mi ügyünknek jobbrafordulását ne várjátok senki istenfától, csak magatoktól, mert magatokban nem fogtok csalódni soha.

Sziszek. (Kik az izgatók?) Még február 1-én történt Zágráb déli vasuti állomásán. *Láber* József hivatalnok, szentkoronás vitéz és a fekete borok kedvelője összetűzött a szentkoronások egyik tagjával *Walera* Ferenc sziszeki vonatvezetővel.

Említett napon *Walera* vonatvezető az 528. számú vonattal érkezvén Zágrábba, a szokásos irományok átadása után megkérdezte a hivatalnok urat, hogy kap-e kocsikat a vonathoz. Azt a választ kapta, hogy: nem!

Az aranyzsinoros hősnek azonban más mondanivalója is volt, t. i. hogy *Walera* nem jól csinálta a bemondó cédulát, persze fenhangon kiáltozta ezt. *Walera* kérte őt, hogy ne korholja a többi szenélyzet előtt, mert lekicsinylését látja ebben, mire aztán megeredt a vihar.

Most *Láber* ur orditozott és elkezdette szentkoronás társát ekként traktálni:

— *Coki, mert kiruglak az apád Istenét, te gazember. Hé rendőr, vigye ki ezt a flekót! stb. stb.*

Walera nézte a dolgot és eleinte azt hitte, hogy örülten van dolga és csak akkor jött tisztába, midőn megmagyarázták neki, hogy nem örült, hanem a restből hordott vörös borok adták bele a virtust, mert elseje volt. És *Walera*t felfüggesztette.

Ez a dolog két szempontból érdekes. Az egyik a vonatvezetőkre tartozik, azokra a vonatkezelőkre, akik a szentkoronás szövetség tagjai. Így bánnak el az aranyzsinoros tagtársak azokkal, akikkel elbánhatnak. A másik szempont a déli vasut igazgatóságát érdekli. Ott, ahol az elkeseredés amugy is elérte a tetőfokát, kár ilyen hebehurgya erőszakoskodásokkal a kitörést előkészíteni. Hozzá hasonló dolog a következő eset is.

A déli vasut igazgatósága körözüvényileg engedélyezte, hogy a raktárnál dolgozó csoportvezetők és munkásoknak felelőre vasárnapokon délelőtt szabad és fele pedig délig dolgozzik. A szabad csoportok a fizetésüket is megkapják. Ezt *Koller* Ede sziszeki raktárfőnök ur nem veszi figyelembe, hanem azokat a munkásokat, akiknek szabad idejük lett volna, munkára parancsolta. A munkások az igazgatóság leiratához ragazkodva, nem jelentek meg a munkára, miért *Koller* három munkást nevé szerint *Tomo* Imu, *Prebjesic* János és *Martin* Batić munkástársakat elbocsájtotta. Hétfőn reggel erről a munkások értesültek, abbahagytak a munkát és *Strasser* Samu állomásfőnökhöz fordultak orvoslásért. Ekkor érkezett szolgálatból haza *Stark* Illés sziszeki helyi csoportnak elnöke, akit a munkások felkérték, hogy velük az állomásfőnökhöz menjen. Az elnök a munkások kérésének engedve, bement. *Strasser* főnök azt a kérdést intézte hozzá, hogy mit akar? Az elnök elmondta, hogy ő a Vasuti Munkások Szövetsége itteni csoportnak az elnöke s mint ilyen jelent meg a munkások érdekében. *Strasser* állomásfőnök ur az ő szokott modorával a legdurvább módon utasította ki az elnököt és azzal fenyegette meg, hogy a többi majd az igazgatóság útján fogja elintézni. Már kíváncsiak vagyunk, hogy nem fog-e *Strasser* ur egy akasztófát *Stark* Illés részére leásatni, mert a szegény munkások nevében egy-két szót akart szólni.

A déli vasut igazgatósága ezekből meggyőződhetik arról, hogy az u. n. „*lelketlen izgatók*“ nem a munkásság és azok képviselői körében kell keresni, hanem azok között, akik hivatalos hatalmukkal visszaélve az elkeseredést, a nyomorúságot, az elégtelenséget erőszakoskodással, basáskodással tetézik.

INNEN-ONNAN.

Értesítés. *Stieglitz* Ferenc, szövetségünkben alkalmazott könyvelő, a felügyelő választmány megállapítása szerint 1500 koronát elsikkasztott a helyi csoportok által egyidejű elszámolás nélkül beküldött pénzekből. A késedelmesen beküldött elszámolás folytán csak február hó 28-án jött rá a felügyelő választmány ezen nem elvtárs alkalmazott manipulációjára, minek folytán a feljelentést ellene azonnal megtétette s a feljelentés folytán *Stieglitz* Ferencet azonnal letartóztatták. Valószínű, hogy a letartóztatott családja a kárt megtéríti. Az ügy fejleményeiről értesíteni fogjuk lapunk utján olvasóinkat.

Figyelem, palota - ujfaluusiak! 1907 március 27-én, d. u. 3 órakor a Hatvani-vendéglőben (Dobó-utca 24) a palota-ujfalusi önképző alakuló közgyűlését tartja.

Térfoglalás. A „*Törekvés*“ dalegylet közgyűlése. A Máv. északi főműhely virágzó dalegylete a minap tartotta évi rendes tisztújító közgyűlését, melynek színhelyén élénk korteskedés volt. Két párt állt egymással szemben, győztesek a Vasuti Munkások Országos Szövetsége északi helyi csoportjának jelöltjei lettek, akiket óriási többséggel választottak meg.

Bárha az elnök nem választás után, hanem hivatalból nyeri tisztségét, nem hisszük, hogy ezért munkástársaink feszélyezve éreznék magukat. megkezdett útjukon továbbhaladni. Amiként tért hódítottak a vezetőségben, aképpen kell, hogy tért hódítson a proletár-dal is. A kirendelésre történő éneklésnek vége szakad, a hazaffyas dallamoknak tele torokkal való ordítása is véget ér, de száll majd a dal, a „*munka bus, de szent dala*“.

Szerkesztői üzenetek.

Miskolc. A gőmöri állomási és raktári munkások helyzetével legközelebb bővebben foglalkozunk.

Rákoskeresztúriak. Ugy látszik, hogy önök fűtőanyagot majd csak augusztusban kaphatnak. Annnyit tudunk, hogy a központi szertár még februárban tudatta, hogy szén és fa kapható. Hogy a rákoskeresztúri állomáson mért nem kapnak a munkások, az mi előttünk is rejtély.

Sh. B., Kina. Szívélyes üdvözlétüket hálással köszönjük önnek és a levelet aláírt többi testvéreinknek. Jóleső érzést keltett bennünk az önök ragaszkodása a mi küzdelmünkhöz, messze tőlünk, sok ezer mértföldre. A levelet elküldjük pécsbródi és szolnoki munkástársainknak átolvasás céljából. Alkalmilag értesítsen bennünket, hogy a lapot megkapják-e rendszeresen. Üdv.

Többeknek. A Rákoskeresztúr és Rákoscsaba határában családházakat építő egyesületnek két szoba, előszoba és mellékhelyiségekért 7 kor. heti részlet fizetendő 19 éven át, azután a ház a saját tulajdonába megy át az illetőnek.

Fűtőházi kimosó, Üszög. Már több ízben foglalkoztunk az önök mozdonyfelvigyázójával, most már önökön a sor, hogy megtanítsák őt tisztességre.

L. A. Cecília, Debrecen. Élvezettel olvastuk a beküldött költeményét. Nagy, lelkes érzés és költői tehetség nyilatkozik meg benne. Csak a formája még nem elég tökéletes és ez az oka annak, hogy nem tehetjük közzé. De azért csak folytassa. Meg vagyunk győződve, idővel még közölhetőt fog produkálni.

K., Nagykároly. Minden valamire való vasutas úgy gondolkodik, mint ön. Mentül nagyobb a veszedelem és mentül több az akadály, annál nagyobb eréllyel kell harcba menni. Szíves jókívánságait köszönjük. Meglesz a győzelem, erős a hitünk.

H-y. Ha felülről várnók az áldást, akkor az ég minden áldását kívánnánk önre azért a sok jóért és nemesért, amit közös harcunknak ön kíván. Hisszük, hogy a maga részéről is teljes erővel közre fog működni, hogy igazaink diadalra jussanak.

Felelős szerkesztő: **Farkas Izor.**

Laptulajdonos: **A magyar vasutas-szervezet**

Világosság könyvnyomda r.-t Budapest, Nyár-utca 1.

CSERE.

Kocsilakatos Szombathelyről cserélne budapesti, debreceni vagy kolozsvári műhelybe.

Fényező cserélne a piskii műhelyből Budapest bármely műhelyébe, esetleg Kolozsvár vagy Debrecenbe.

Kazánkovács temesvári műhelyből cserélne a pécsi vagy kaposvári műhelybe.

Ejjeli őr Debrecenből cserélne a szeged-aradi, vagy kolozsvári üzletvezetőség területén váltóőr-, pályőr-, értesítő- vagy irodaszolgával.

Kovács Temesvárról cserélne a szolnoki műhelybe.

Kerékesztergályos a kaposvári műhelyből cserélne bármelyik budapesti műhelybe.

Vasesztergályos a szabadkai műhelyből cserélne a budapesti, kaposvári vagy temesvári műhelybe.

Kazánkovács a miskolci műhelyből cserélne Budapestre István-telki vagy Északi főműhelybe.

4 lakatos és 1 esztergályos óhajt cserélni az aradi fűtőházból bárhova.

Fűtőházi géplakatos Szabadkáról cserélne bármely budapesti műhelybe.

Összes címek a kiadói hivatalban.